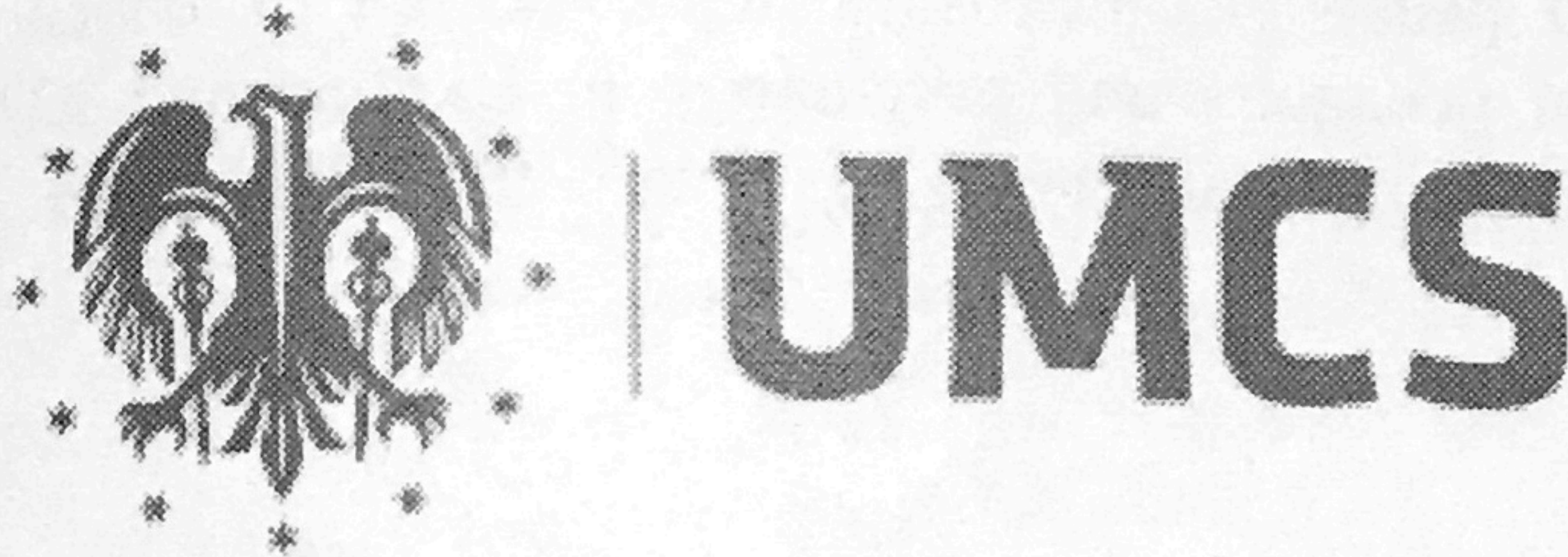

Maria Curie-Skłodowska University

Scientific and pedagogic internship

**ORGANIZATION OF EDUCATIONAL
PROCESS IN THE FIELD OF PEDAGOGY
AND PSYCHOLOGY IN UKRAINE
AND EU COUNTRIES**

January 20 – February 28, 2020

**Lublin
Poland
2020**

Scientific and pedagogic internship «Organization of educational process in the field of pedagogy and psychology in Ukraine and EU countries» : Internship proceedings, January 20 – February 28, 2020. Lublin. 152 pages.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

© Maria Curie-Skłodowska University, 2020

CONTENTS

Аналіз проблеми підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації трудового навчання молодших школярів Балакірєва В. А.	7
Характер взаємодії між суб'єктами навчального процесу при використанні інтерактивного підходу в навчанні Барабаш І. В.	11
Створення безпечного освітнього середовища в педагогічних закладах вищої освіти Блудова Ю. О.	14
Interaction efficiency of the participants in educational process on partnership education Branitska T. R.	18
Мистецька освіта як засіб художньо-творчого становлення особистості Василевська-Скупа Л. П.	22
The role of the humanistic education orientation while preparing a future humanist teacher Galushko N. A.	27
Особливості гендерно-детермінованих процесів соціально-рольової ідентифікації особистості психолога Герасимова І. В.	31
До питання корекційної роботи при внутрішньоособистісному конфлікті студентів у процесі фахової підготовки Герасимова Н. Є.	35
Педагогічні технології в структурі професійно-педагогічної підготовки студентів ВНЗ Григоренко Г. В.	39
Саморозвиток як передумова професійного становлення майбутніх учителів Гурін Р. С.	43
Особливості формування культури іншомовного спілкування у майбутніх фахівців Єльцова С. С.	46

Психолого-педагогічна підготовка майбутніх спеціалістів соціономічного профілю в Україні Каширіна Є. В.	51
Стан підготовки майбутніх вихователів до використання інформаційно-комунікаційних технологій в професійній діяльності Клеба А. І.	56
Communicative methods for teaching foreign language Kozubenko I. V.	59
Використання тренінгових методик для підвищення рівня суб'єктивного благополуччя викладачів Курова А. В.	61
Застосування пластично-когнітивної техніки арт-терапії на заняттях музичного мистецтва Куцин Е. К.	66
Взаємовідвідування занять викладачів іноземної мови закладів вищої освіти як вагомий чинник формування комунікативної компетенції Лазаренко Л. М.	69
Preparedness formation for professional foreign language communication in medical higher schools of Ukraine Logutina N. V.	72
Навчання практичних психологів на методологічній базі європейського сертифіката з психології Лозова О. М.	76
Емпіричне дослідження особливостей впливу Інтернет-спілкування на поведінку підлітків Матохнюк Л. О.	80
Криза в процесі професійного самовизначення особистості як психологічне явище в роботі психолога Нежута А. В.	85
Сутнісна характеристика лідерського потенціалу та лідерських якостей майбутніх офіцерів Олло В. П.	89
Організаційно-методичне забезпечення якості освіти на спеціальності «Соціальна робота» у ТНУ ім. В. І. Вернадського як фактор підвищення його конкурентоспроможності Османова А. М.	92

НАВЧАННЯ ПРАКТИЧНИХ ПСИХОЛОГІВ НА МЕТОДОЛОГІЧНІЙ БАЗІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СЕРТИФІКАТА З ПСИХОЛОГІЇ

Лозова О.М.

доктор психологічних наук, професор,
завідувачка кафедри практичної психології
Київський університет імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

Актуальні проблеми психологічного благополуччя суспільства примушують викладачів вищої школи до створення освітніх програм підготовки психологів, які в подальшому могли б надавати якісну психологічну підтримку особистості, допомагати їй в пошуку власної індивідуальності, формувати здатність до орієнтації в суспільних процесах [6].

У Київському університеті імені Бориса Грінченка вперше в Україні було створено і реалізовано «Освітньо-професійну програму підготовки практичного психолога», методологічним базисом якої став стандарт Європейського сертифіката з психології (EuroPsy) [5].

Концепція EuroPsy була офіційно сформульована Європейською Федерацією професійних психологічних асоціацій (EFPPA) в 1997 році. Мета EuroPsy – уніфікація стандарту компетенцій у всіх країнах Євросоюзу, де видається диплом психолога, що сприяє вільному пересуванню спеціалістів-психологів країнами ЄС [2]. На сьогодні країни Євросоюзу, а також деякі окремі університети європейських країн, що не входять до Євросоюзу, приєдналися до стандарту EuroPsy [7]. Враховуючи це, ми поставили за мету уніфікувати стандарти підготовки студентів спеціалізації «практична психологія» з європейським аналогом.

В «Освітній програмі підготовки магістрів практичної психології» (далі – Програма) визначається зміст навчання, встановлюються вимоги до змісту, обсягу та рівня освітньої та професійної підготовки фахівця, а також визначені

умови, методи та форми навчання. Програма зорієнтована на реалізацію основної стратегії навчання – надання випускникам широкого спектра знань з фундаментальних і фахових дисциплін, можливості засвоєння навичок самоосвіти, науково-дослідної роботи, розвитку творчих здібностей, своєчасної адаптації до складних обставин майбутньої практичної діяльності у нових ринкових умовах [1].

Термін підготовки магістрів складає 1 рік і 4 місяці. Обсяг Програми складають 2700/90 (годин/ кредитів), з яких 45,5 % відведено на вивчення навчальних дисциплін додаткових спеціалізацій. Практична підготовка з відривом від навчання складає 36,7 % від загального обсягу. За змістом Програма оновлена на 60%.

Зміст Програми спрямований на оволодіння студентами здатності: розв'язувати складні задачі і проблеми за допомогою спеціалізованих вмінь та навичок у сфері надання психо-консультаційної допомоги як професійної діяльності; проводити дослідження та/або здійснювати інновації у процесі навчання, що передбачає розгляд альтернативних варіантів при умовах невизначеності.

Відповідно до Програми, освітній процес побудований на принципах студентоцентрованого особистісно орієнтованого навчання, на засадах компетентнісного, системного, інтегративного підходів. Форми навчання, передбачені Програмою, включають аудиторні (лекції, практичні, семінарські заняття, позааудиторні (індивідуальні консультації, написання та захист випускних кваліфікаційних робіт/проектів, практика, самостійна робота).

Вивчення психологічних дисциплін, що містяться у навчальному плані, передбачає поєднання загальногуманітарної, професійної і практичної складових, забезпечуючи ґрунтовне знання студентами ґрунтовне знання студентами практичної психології, сучасних психологічних концепцій, практико-орієнтованих і актуальних психологічних першоджерел [3].

Викладання дисциплін навчального плану забезпечує формування у магістрів фахових (спеціальних) та фахових (професійних) компетентностей,

готує випускника до самостійної професійної діяльності та продовження освіти. Розроблені компетенції майбутнього фахівця відображають основні функції практичного психолога, за стандартом EuroPsy.

Програма передбачає викладання дисциплін загальнонаукового («Методологія та організація науково-психологічних досліджень», «Професійне спілкування іноземною мовою»), науково-психологічного («Теорії розвитку людини») та професійного профілю («Основи психосоматики»). Враховуючи кризові явища в українському суспільстві, у Програмі закладено дисципліни, які допомагають студентів більш ґрунтовно оволодіти навичками кризової інтервенції та подолання стресових та травматичних явищ: «Психологія стресу та посттравматичного стресового розладу», «Психокорекційна групова робота», «Теорія та практика психотренінгу». Динамічні зміни в ментальності сучасної людини потребували блоку нових дисциплін, до якого входять: «Психологія ментальності клієнта», «Психологія буденної свідомості».

Програма ґрунтується на передових наукових результатах сучасної психологічної науки і практики, тому передбачає можливість спеціалізації за двома напрямками: «Дитяча психологія» та «Консультаційна психологія». Ці спеціалізації пропонують перелік дисциплін, окремі з яких являють собою унікальну пропозицію в освітньому просторі України: «Основи короткотривалої психотерапії», «Багаторівневість комунікацій у професійному психологічному супроводі», «Консультавання осіб з віктимною поведінкою», «Консультавання з проблем батьківсько-дитячих стосунків».

Слід зауважити, що Програма включає в себе інтегративні спецкурси та практикуми, метою яких є сприяти отриманню практичного досвіду особистісної психокорекції та оволодінню практичними навичками ведення консультативного процесу з клієнтами різних вікових категорій. Заслуговує на увагу спрямованість Програми на практичну роботу зі студентами у форматі тренінгу, малих психокорекційних груп та самостійної психологічної практики під наставництвом викладачів-практиків [8].

Попри професійну орієнтацію Програми, вона сполучена із науково-дослідними аспектами, адже розробка стратегії психологічної допомоги є своєрідним дослідженням, що має ґрунтуватися на наукових засадах. Тому навчальним планом передбачено захист магістерських кваліфікаційних робіт, у тематиці яких присутній значний психопрактичний компонент. Однією з умов, передбачених Болонською угодою у сфері освіти, є контроль якості навчального процесу [3]. Відтак, основною складовою частиною системи контролю якості навчального процесу є контроль знань студентів [4].

По закінченню навчання за Програмою у магістрів формуються здатності виконувати посадові обов'язки практичного психолога в системі освітніх закладів, викладача психологічних дисциплін, психолога-консультанта в консультаційних центрах, психолога у відділах управління персоналом підприємств, фахівця з профорієнтації, консультанта центральної психолого-медико-педагогічної комісії, експерта, ведучого тренінгових груп, менеджера психологічних проектів у сфері дитячої та консультативної психології.

У програмі визначено нормативний зміст навчання, встановлені вимоги до змісту, обсягу й рівня освітньої та професійної підготовки майбутнього фахівця. Також визначені умови, методи та форми навчання відповідно до положень про організацію освітнього процесу, описано внутрішню систему забезпечення якості. У новій програмі підсилено науково-прикладну компоненту підготовки, збільшено кількість практико-орієнтованих дисциплін.

Таким чином, охоплення широкого спектра сучасних академічних та професійних дисциплін забезпечує для випускників можливість скласти достойну конкуренцію серед фахівців цього напрямку та зайняти гідне місце у професійному середовищі.

Література:

1. Лозова О.М. Освітні інновації у підготовці практичного психолога на компетентнісній основі / О. М. Лозова // Освітологія: українсько-польський науковий журнал 2016. – № 5. – С. 164-169.

2. Лунт И. Европейский диплом по психологии EuroPsy: разработка стандартов высшего уровня профессионального психологического образования / И. Лунт // Национальный психологический журнал – № 2 [8] – 2012, С.58 – 63.
3. Рашкевич Ю. М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія / Ю. М. Рашкевич. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 168 с.
4. Dunn D. Assessing teaching and learning in psychology : current and future perspectives. Belmont, CA : Wadsworth, Cengage Learning, 2013. 272 P.
5. EuroPsy. European Certificate in Psychology. EFPA Regulations on EuroPsy and Appendices / Режим доступу: <https://www.google.de/search?q=EuroPsy+European+Certificate+in+Psychology+EFPA+Regulations+on+EuroPsy+and+Appendices&trackid=sp-006>
6. Benton S. L., Hoyt K. B. Educational Reform: Implications for Educational Psychologists. Educational Psychology Review, Vol. 2, No. 3 (September 1990), pp. 203-236.
7. Magnusson J.-L. Higher Education Research and Psychological Inquiry. The Journal of Higher Education. Vol. 68, No. 2 (Mar. - Apr., 1997), pp. 191-211.
8. Sandoval, J., Love, J. A. School psychology in higher education: The college psychologist. Professional Psychology, Vol 8(3), Aug 1977, 328-339, [doi:10.1037/0735-7028.8.3.328](https://doi.org/10.1037/0735-7028.8.3.328).